

Kommunstyrelseförvaltningen

Andreas Sjölander, kommunstyrelsens ordförande
andreas.sjolander@harnosand.se

Remissvar- Ds 2024:2 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater (Dnr Fö2024/00152)

Diarienummer: Fö2024/00152

Inledning

Härnösands kommun vill lämna remissvaret utifrån aspekter som kommunen beaktat, särskilt gällande ett övergripande perspektiv.

Härnösands kommun anser att Regeringen, utöver synpunkterna nedan, bör vidare utreda och fördjupa konsekvensanalysen för kommunala myndigheter i enlighet med vad som framgår nedan.

Konsekvenser

Det saknas en ändamålsenlig analys av DCA-avtalets samt författningsförslagets ekonomiska påverkan på kommunala myndigheters verksamheter med den förväntade ökade ekonomiska belastning som avtalet medför för berörda kommuner. Regeringen bör således utreda vilka ekonomiska konsekvenser det kommer att medföra för kommunala myndigheter utöver de redan befintliga uppdragen enligt lag i och med avtalet.

Det bör grundligt utredas vilka konsekvenser det medför gällande placering av amerikanska baser inom kommunens geografiska område och vilket utökat ansvar som faller på berörd kommun inför och vid höjd beredskap utöver kommunens redan befintliga uppdrag utifrån Lag (2006:544) *om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*. Vidare saknas en konsekvensanalys på vad en militärbas för Amerikas förenta stater inom kommunens geografiska område medför för kommunens totalförsvarsplanering och räddningstjänstens dimensionering för höjd beredskap.

Det saknas även en analys av den inverkan på lokalsamhället och de kommunala verksamheterna vilka kommer att vara direkt berörda eller direkt angränsande till amerikansk militär verksamhet, personal, anhöriga och leverantörer. I synnerhet gäller detta för placering av en militärbas för Amerikas stater räkning inom enskilda kommuner.

Ökat hot och riskbild

Härnösands kommun tolkar att i de kommuner där amerikanska militärbaser, lager och annan verksamhet kommer att bedrivas ökar även hotbilden vid höjdberedskap. Även den förhöjda riskbild för olyckor som kommer med ökade lagringsvolymerna av brandfarliga och explosiva ämnen samt transporter av sådana medför.

Utifrån ”Överenskommelsen om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar” (MSB 2023–17351), är ersättning till kommuner i dagsläget ej uppdelad utifrån de risker som tillkommer till följd av krig. Detta är problematiskt då det finns ett förhöjt behov av att öka kommuners förmåga att skydda civilbefolkningen vilket i nuläget ej kompenseras av staten. Det medföljer således att arbetet med detta medför ökade kostnader, risker och utsatthet för kommunens invånare.

Bilaga (artikel 3, §3)

Kommunen understryker vikten att vidare utreda potentiella konsekvenser och innebörden gällande avtalet avseende att få tillträde till allmän och privat mark inom kommuners geografiska område.

I och med det anser kommunen att det saknas en ändamålsenlig konsekvensanalys utifrån ett kommunalt och -medborgarperspektiv och ett föreliggande undantag från lagstiftning som DCA-avtalet i promemorian föreslås innebära, liksom de långtgående befogenheter som utländsk styrka har både för verksamhet, geografisk plats och objekt inklusive rörliga objekt.

Avslutningsvis vill Härnösands kommun också uppmärksamma beslutsfattaren på det uppenbara behovet som finns kring allmänhetens tillgång till saklig och relevant information kring DCA-avtalet, särskilt kring de konsekvenser avtalet ger för medborgarna. Riskerna finns annars att problemformuleringsinitiativet tas av andra och felaktig information kommuniceras i syfte att skapa osäkerhet och destabilisera. Det finns medborgare som möter avtalet med nyfikenhet, men det skapas också en oro kring vad som sker på lokal nivå när väl DCA-avtalet väl är beslutat.

Härnösand 2024-03-14

Andreas Sjölander (S)
Kommunstyrelsens ordförande
Härnösands kommun